

22a. Achterwand van het middensegment met diepe en bijzonder breede middengroeven. Mesopleuren duidelijk matig dicht gestippeld. Achterschenen alleen met een breedden gelen ring aan de basis (geen gele lengteveeg aan de achterzijde). Middenschenen aan de vóorzijde aan het basale $\frac{2}{3}$ deel geel. 5 mM. Zeldzaam in België. **C. denticrus** H. Sch.

b Groeve in den achterwand niet breeder dan gewoonlijk. Mesopleuren glimmend, slechts met enkele uiterst fijne stippels, waarin haartjes zijn ingeplant. Achterschenen in den regel bijna langs hun heele achterzijde bleekgeel. Kaken geel, aan de basis en aan 't eind zwartachtig. Tasters en grondlid der sprieten aan de zijden geel. Vóór- en middenschenen geel, aan de binnenzijde met een zwarte lengteveeg. $3\frac{1}{2}$ —4 mM. Niet zeldzaam in Westfalen, zeldzaam in België. **C. exiguus** v. d. L.

23a. Laatste segment aan de eindhelft roodbruin. De verhoogde lijsten, die den achterwand van het middensegment scheiden van de zijwanden, zijn krachtig en langs hun *geheele* binnenzijde dwarsgerimpeld ($15 \times$). Vlaglid 2 ongeveer $1\frac{1}{2} \times$ zoolang als dik (constant?). Middenschenen geel, aan de achterzijde met zwarte lengteveeg. Van boven gezien lijkt het achterhoofd meer afgerond (de versmalling is geleidelijk en begint vlak achter de facetoogen). Schildje met groote gele vlek in den vorm van een cirkelsegment. 5—7 mM.

33. C. Wesmaëli v. d. L.

b. Laatste segment aan de eindhelft niet roodbruin. De verhoogde lijsten vertoonen langs hun binnenwanden geen duidelijke dwarsrimpels. Tweede vlaglid $\pm 2 \times$ zoolang als aan 't eind dik (constant?). Middenschenen grootendeels zwart, meestal een smalle basale ring of een veegje geel. Van boven gezien lijkt het achterhoofd meer hoekig (de zijranden loopen achter de oogen eerst nagenoeg evenwijdig en naderen elkaar pas tegen 't eind). Pronotum met 2 bleekgele streepjes. Schildje zwart. 5—8 mM.

34. C. elongatulus v. d. L. en

35. C. distinguendus A. MOR. (= *mucronatus* Thoms).

KOHL meent de tot 1915 onvoldoende bekende *distinguendus* ♀♀ tusschen die van *elongatulus* gevonden te hebben. Zij onderscheiden zich door bruine tasters, donkere kaken en zwarte middenpooten; het borststuk is niet geel geteekend en de basis der achterschenen zou dunner zijn.

(Wordt vervolgd.)

B. E. BOUWMAN.

DE VOGELS VAN HET EILAND MARKEN.

Van de eilanden in de kom der Zuiderzee is Marken ongetwijfeld wel het rijkst met vogels gezegend. Het bestaat uit een vrij vruchtbaar, laaggelegen zeeklei land, door lage dijkjes omgeven en doorsneden door zoutwaterslootjes. De bevolking (1350 zielen) leeft hoofdzakelijk van visscherij en hooibouw, van vreemdelingenindustrie en steun. De typische woningen liggen op terpachtige verhoogingen, werven genaamd, zijn gedeeltelijk van hout en vaak op palen gebouwd. De vegetatie is vrij armelijk; de typische flora van brak- en zoutwaterlanden. Veel zulte, zeealsem, zeemelde, stinkende kamille, de kruiden van zilte gronden. Er zijn slechts drie boomen en verder een groepje vlieren. Wat koeien, veel schapen, kippen en eenden, geen varkens. Faunistisch en floristisch is Marken zeer weinig onderzocht. Nu de tijd van drooglegging der Zuiderzee al meer en meer nadert is het wenschelijk dat we, vóór het zoover is, een overzicht krijgen van het planten- en dierenleven van dit eiland. De Dierkundige Vereeniging, de Botanische en de Ornithologische Vereeniging zijn al een reeks van jaren doende de inventaris op te maken, niet alleen van de eilanden Urk, Schokland en Marken, maar ook van de Zuiderzee zelf en de randen daarvan.

Wat de zoogdieren betreft, er komen Muizen, Ratten en Vleermuizen voor, we weten echter niet, welke soorten. De Mol schijnt er niet voor te komen, evenmin Egel. Of er Bunsing, Wezel en Hermelijn gevonden worden, is niet bekend. Zeehonden worden er zoo nu en dan, voornamelijk tijdens en na Noord-Wester stormen gezien. Van de Cetacea is ook weinig met zekerheid bekend. Zooals ge ziet, vormt Marken nog een gebied, waar we ons explorator kunnen voelen. Na elk tochtje bestaat de mogelijkheid, dat we achter

den naam van de een of andere waargenomen vertegenwoordiger uit het planten- of dierenrijk kunnen noteeren: Nieuw voor Marken. De omstandigheid, dat het een eiland is verleent aan dit snuffelen de bijzondere bekoring van het romantische. Je begint dan in den regel met inlichtingen te vragen aan de inboorlingen, liefst bij de notabelen en autoriteiten, zooals de dominee en de pastoor, die gewoonlijk over veel vrijen tijd beschikken, bij den dokter, veldwachters en onderwijzers, stroopers en visschers en natuurlijk ook bij de schooljeugd. Allemaal prettig en onderhoudend werk. Je ontvangt natuurlijk heel veel duistere en onvolledige gegevens, vaak ook onbetrouwbaar en ongeschikt voor accuraat onderzoek. Vooral als je bij de jeugd je licht gaat opsteken, krijg je vaak allerlei fantastische verhalen; er zijn altijd jongens, die meenen je een plezier te doen met zeldzaamheden of merkwaardige vondsten. Ze vormen echter een basis waarop verder gebouwd kan worden. Elke opgave dient nauwkeurig gecontroleerd te worden. Het gebeurt wel, dat ze je doodgemoedereerd een spreekwoord voor een roerdomp in je maag trachten te stoppen of je een ellenlang verhaal doen over een tamme duif, in de meening, dat het zeer de moeite waard is. Verschillende vogels beschrijven ze echter zoo karakteristiek, dat een vergissing zoogoed als uitgesloten is. Daar heb je b.v. de Koekoek, Kempphaan of Kievit; bovendien zijn sommige jongens uitstekende imitators, die je door een enkel geluid op een juist spoor brengen.

We zijn nu dit jaar een maal of wat op Marken geweest en wat we daar van de vogels zagen, wettigt het vermoeden dat dit eiland het, wat soortenrijkdom betreft, verre wint van Urk en Schokland. Dat was ook eigenlijk te verwachten. Marken ligt dicht onder de kust van Noord-Holland, is het grootste van de drie, en biedt waarschijnlijk meer mogelijkheden. Voor ons onderzoek ligt het zeer gunstig, het is gemakkelijk te bereiken en de reis is niet duur.

Nu zouden wij gaarne van de lezers van „De Lev. Natuur” opgaven over waargenomen vogels ontvangen. Hieronder laten we alvast een lijstje volgen van de soorten, die wij er ontmoetten.

Wilde eend (broedvogel?), Kuifeend, Toppereend, Brilduiker, Zwarte Zee-eend, Middelste Zaagbek, Torenvalk (broedvogel?), Meerkoet (broedvogel), Kievit (algemeene broedvogel), Scholekster, Oeverlooper, Tureluur (de Markers noemen deze ruiter Tjul) (broedvogel), Witgatje, Wulp, Watersnip, Zilvermeeuw, Kleine Zeemeeuw, Mantelmeeuw, Kapmeeuw (volksnaam op Marken Schipper Dirkie) (broedvogel?), Vischdiefje (broedvogel?), Groote Stern, Gierzwaluw, Boerenzwaluw (broedvogel), Huiszwaluw, Tapuit, Zwartgrauwe Vliegenvanger, Veldleeuwerik (broedvogel?), Graspieper (broedvogel?), Gele Kwikstaart (broedvogel?), Bonte Kraai, Spreeuw (locale volksnaam Spru) (broedvogel), Huismusch (locale volksnaam Muskie) (broedvogel) en Sneeuwgorst.

De volgende opgaven van soorten, welke wij van Markers ontvingen behoeven nog nader onderzoek, we geven hier echter alleen die soorten, waarvan de typische beschrijving het voorkomen zeer aannemelijk maakt:

Fuut, Aalscholver, Blauwe Reiger, Lepelaar (zomer 1928, overvliegend), Sperwer, Kempphaan (broedvogel), Grutto (broedvogel), Zanglijster, Merel, Roodborst, Kleine Karekiet, Winterkoning, Koolmees, Pimpelmees, Zwarte Kraai, Vlaamsche Gaai, Vink en Rietgors.

Een wandeling rondom het eiland is in alle jaargetijden allergenoegelijkst; als je de buitenkant houdt, is het een trip van een uur of drie. Het vogelrijkst is het kustgedeelte nabij den vuurtoren (noord-oosthoek) en de landen aan de boorden van het kanaal, dat dwars door het eiland loopt. Zeventig jaar geleden werd dit kanaal gegraven voor de scheepvaart op Amsterdam, waardoor men de ondiepten bij Pampus dacht te ontzeilen. Achteraf lijkt het ons een vrij zonderling plan, om in een binnenzee een kanaal te gaan graven dwars door een der weinige eilanden. Trouwens dit plan is dan ook nooit geheel tot uitvoering gekomen. Maar het kanaal is er nog, op sommige plaatsen half dicht gegroeid en met ruige oevers van riet en biezen, een ideaal broedgebied voor Meerkoet, Rietzangers en Karekiet en Rietgors.

Ook is het de moeite waard bij een bezoek aan Marken aandacht te schenken aan de amfibieën en reptielen. Volgens de geruchten moet de Ringslang er b.v. voorkomen. Wie doet er mee? En wie helpt ons bij het vogelonderzoek? Voor mededeelingen houden we ons aanbevolen.

PAUL OP DE COUL, Admiraal de Ruyterweg 547, Amsterdam (W.).
JAN P. STRIJBS.